

Olván..., allà *Púbol, Begur, Guíxols, Tossa*.

3) *Les Llobrègues*, mas a La Selva, prop d'Hostalric, te. Gaserans. Crec haver-lo trobat, en una menció de forma semblant o igual, en un doc. del S. XIII del *Cart.* de Roca-rossa, que ara no tinc a mà. També aquí negarem l'etim. LUBRICA per la raó fonètica i sospitem que sigui un 3r. cas del celtisme en estudi, sigui autòcton o un nom transportat del de l'Empordà. Potser haplogia de *lās (bā)lōbrēges* per la repetició dels sons *-l-s-b-br-s?*

¹ Com que en el *DCEC* jo també dubtava que vingui de LUBRICUS el cast. *lóbrego*, i després he indicat que això últim es pot explicar, a desgrat de l'apartament semàntic, veig per una nota d'En Pla, publicada en la seva extrema vellesa, que ell va entendre que jo rectificava en la qüestió de Vall-llobrega. Malentès: no hi hagué res d'això.—² L'alternança *μO-/μA/μE-* pot ser de raó dialectal cèltica, com en *μO-BERO-/μA-BERO-* (v. l'art. *Avaltri*), o en *VARANDA/veranda*: *DECat.*, s.v. *barana*.—³ Si s'hagués partit de la variant (acceptada alternativament) *VOLOBRIGA*, també s'anava a parar a *Valobrèga*, etc. per dissimilació *O-Ó>a-ó*, cf. el nom del poble limítrof *Calonge COLONICUM*.—⁴ Per més que no en puc treure l'aigua clara. No aconsegueixo copsar l'autor ni el lloc precís de la troballa. Un intel·lectual guixolenc em deia que en parla l'obra de Grahit. En les poques hores que vaig heure el seu llibre, *Memorias de S.Feliu de G.*, no vaig trobar-l'hi. Gent guixolenc influent s'hi han embalat fent que els edils bategessin *Alabriga* un carrer de St. Feliu; i un eixerit industrial hi ha muntat un Hotel *Alábriga!* Es pot sospitar que era referent a *Vall-llobrega*, no gaire distant de St. Feliu; però són molts els petits savis i erudits que viuen o s'interessen per St. Feliu i cap pel modest *Vall-llobrega*: forta temptació per situar una troballa inexactament, i lluir-se fabricant un *Portus Alabrics* fantasiós. Hem demostrat (s.v.) que el nom pre-

romà de Guíxols fou **ΚΥΪKSALO-* (hellenitzat *Κύψελα* pel periple d'Avienus). Com sigui que les nostres inscripcions (a la mercè d'un picapedrer matusseríssim) tan sovint ens arriben mutilades, i carretejades, per estalviar pedra, a indrets més pròspers, és fàcil conjecturar que allò sigui resta d'un (V)ALABRIGA o -BRICA mutilat.

LLOBREGAT

El riu que baixa del cim del Berguedà a desembocar part dellà del Montjuïc de Barcelona

PRON. *l̥ubrəgát*, oït sempre igual tot al llarg del seu curs.

MENCIONS MEDIEVALS. 835: *Lubricatus*, fluvius

(*Cat.Car.* II, 167.3), 31); i també en docs. posteriors, en part en variants *Lubrigadus/Lupricatus* (ibid. 168.3, 5; 199; 1,2; 216.13; 247.16,17; 298.27,28). També algunes de relatives al curs superior, p.ex. a Bages: 942: «in comit. Menresa, in flumen *Lubergado*, afr. E. in kariga de Menresa in ipso riero de Sto. Fr. <u>ictoso, S. in kariga de *Nespula*, N. in flumen *Lubergado*» en els docs. de St. Benet de Bages, (Bi.Univ.Bna., doc. 337); 966: «in com. Minorisa prope flumen *Lubricati*» (Serra, *Pinós Mipl.* III, 83). Però com que més tard se'n troben dades a cabassos en docs. de tot el seu curs, i en formes que res no ensenyen lingüísticament, no ens cansarem a citar-ne.¹

ANTIGUITAT, ja des del S. I d.C.: *Rubricatum flumen* en Pomponi Mela (*De Situ Orbis*, 2, VIII, 90) i Plini (*N.H.*, III, 21). En el Geògraf de Ravenna apareix encara en tal forma *Rubricatum* (204.3) però un altre cop ja en la forma dissimilada *Lubricatum* (342.10) (Holder, *Altcelt.Spr.*, s.v.; i Othmer *BABL* VI, 3 3).

Evidentment derivat del ll. RUBRICATUS 'rogenc', palesament el color de les aigües d'aquest riu, sobretot des de Montserrat en avall (que era la zona més trepitjada i des de més antic, pels romans); amb dissimilació R-R>L-R, dissim. d'un tipus molt general en català, com exemplifico, *DECat.*, 23-45, i en els art. *gibrell, gebre, rossinyol, rajola*.

També en Ptolemeu «*Ρουβρικάτου ποταμοῦ εκβολαί*» 'la desembocadura del riu Llobregat' (II, § 6.18). Aquest, però, en un altre passatge ho dona en una forma femenina, com a nom d'una ciutat dels Laietans, «*των δε Λαιτανων μεσόγειος πόλις Ρουβρικάτα*» (II, 6.79), i no és ell sol, perquè també el Ravennate parla d'una *Rubriati civitas* (IV, 43, p. 307.12, cf. Holder II, 1239). És estrany, però, això d'una vila o ciutat dels Laietans, situada terra endins.

Potser, ja que els laietans no tenien més que una zona limitada, poc més enllà de *Barcino*, vol dir una vila cap a mig camí, d'un extrem a l'altre de llur territori; no seria Badalona, que era BAETULO, ni Montcada, però potser cap a St. Feliu de Llobregat o St. Boi (el nom del qual *Alcalà* o *Al-Colei*, és histerogeni, aràbic). Així, de tota manera, seria un nom derivat secundàriament del del riu, per la situació pròpia d'aquest; i restaríem, en definitiva, amb la mateixa etimologia llatina.

A això observa ben raonablement Meyer-Lübke que no essent un riu pobre d'aigües, i passant per una encontrada molt poblada des de temps reculats, costa de comprendre que tingués només com a nom un mot llatí, sense memòria d'un nom més antic; per tant suggereix que no fos més que traducció d'un nom ibero-basc, com ara *ur-gorri* 'aigua roja' (*Homen. Mz. Pi.* I, 67) (*AlcM* no ho entén i